

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/10/2015
Identifikačné číslo spisu:	4612010014
Dátum vydania rozhodnutia:	16.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4612010014.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí konanom 16. marca 2016 v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského o dovolaniach generálneho prokurátora Slovenskej republiky a obvineného Ing. I. T. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 12. decembra 2013, sp. zn. 4 To 84/2013, v trestnej veci obvineného Ing. I. T. pre zločin nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zák. a iné, po zistení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., rozhodol v zmysle § 377, § 384, § 385, § 386 a § 388 Tr. por.

rozhodol:

Rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 12. decembra 2013, sp. zn. 4 To 84/2013, a konaním, ktoré mu na Krajskom súde v Nitre predchádzalo

bol p o r u š e n ý z á k o n

v neprospech a v prospech obvineného Ing. I. T.

Tento rozsudok sa zrušuje a zrušuje sa tiež konanie, ktoré mu na Krajskom súde v Nitre predchádzalo.

Zrušujú sa tiež všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Nitre sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 1 T 6/2012, zo dňa 10. apríla 2013 bol obvinený Ing. I. T. uznaný za vinného zo spáchania zločinu nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zák. v súbehu so zločinom neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. na skutkovom základe, že:

1/ ako štatutárny zástupca neziskovej organizácie Nemocnica Topoľčany, n.o., so sídlom Topoľčany,

Pavlovova 17, IČO: 37 971 981, v deň splatnosti miezd, dňa 15. marca 2010 v Topolčanoch, nevyplatil svojim 595-tím zamestnancom mzdy vo výške 178 305,63 € tak, ako na to mali podľa pracovných zmlúv nárok, ale dal pokyn iba na výplatu záloh plošne po 300 € pre každého zamestnanca, hoci dňa 15. marca 2010 mal na účtoch neziskovej organizácie finančné prostriedky vo výške 701 706,38 € a v pokladni vo výške 1 408,91 €, ktoré nevyhnutne nepotreboval na zabezpečenie činnosti neziskovej organizácie, keďže táto od 1. marca 2010 prestala byť poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v objekte nemocnice v Topolčanoch, čím takto spôsobil bývalým zamestnancom Nemocnice Topolčany, n.o., škodu vo výške 178 305,64 €,

2/ ako štatutárny zástupca neziskovej organizácie Nemocnica Topolčany, n.o., so sídlom v Topolčanoch, Pavlovova 17, IČO: 37 971 981, neodviedol v dňoch splatnosti, a to dňa 30. januára 2010 a 31. marca 2010 poisťné za zamestnancov Sociálnej poisťovni, pobočka Topolčany, zrazené z miezd zamestnancov vo finančnom objeme vo výške 34 594,40 € za december roku 2009 a vo finančnom objeme vo výške 33 780,60 € za mesiac február 2010, hoci nezisková organizácia disponovala finančnými prostriedkami na úhradu poisťného.

Za to uložil Okresný súd v Topolčanoch obvinenému podľa § 214 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky, ktorého výkon mu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. obvinenému určil skúšobnú dobu v trvaní 2 (dva) roky. Zároveň podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd odkázal poškodených s ich nárokmi na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Na základe odvolania obvineného (proti výrokom o vine a treste) a prokurátorky Okresnej prokuratúry Topolčany (proti výroku o treste) vo veci konal ako odvolací súd Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom, sp. zn. 4 To 84/2013, zo dňa 12. decembra 2013 podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/, písm. f/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného Ing. I. T. vinným zo spáchania prečinu nevyplatenia mzdy a odstúpného podľa § 214 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. (skutok v bode č. 1/ rozsudku) v súbehu so zločinom nedovedenia dane a poisťného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (skutok v bode č. 2/ rozsudku) na tom skutkovom základe, že

1/ ako štatutárny zástupca neziskovej organizácie Nemocnica Topolčany, n.o., so sídlom Topolčany, Pavlovova 17, IČO: 37 971 981, v deň splatnosti miezd, dňa 15. marca 2010 v Topolčanoch, nevyplatil svojim 595-tím zamestnancom mzdy vo výške 178 305,63 € tak, ako na to mali podľa pracovných zmlúv nárok, ale dal pokyn iba na výplatu záloh plošne po 300 € pre každého zamestnanca, hoci dňa 15. marca 2010 mal na účtoch neziskovej organizácie finančné prostriedky vo výške 701 706,38 € a v pokladni vo výške 1 408,91 €, ktoré nevyhnutne nepotreboval na zabezpečenie činnosti neziskovej organizácie, keďže táto od 1. marca 2010 prestala byť poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v objekte nemocnice v Topolčanoch, čím takto spôsobil bývalým zamestnancom Nemocnice Topolčany, n.o., škodu vo výške 178 305,64 €,

2/ ako štatutárny zástupca neziskovej organizácie Nemocnica Topolčany, n.o., so sídlom v Topolčanoch, Pavlovova 17, IČO: 37 971 981, neodviedol v dňoch splatnosti, a to dňa 30. januára 2010 a 31. marca 2010 poisťné za zamestnancov Sociálnej poisťovni, pobočka Topolčany, zrazené z miezd zamestnancov vo finančnom objeme vo výške 34 594,40 € za december roku 2009 a vo finančnom objeme vo výške 33 780,60 € za mesiac február 2010, hoci nezisková organizácia disponovala finančnými prostriedkami na úhradu tohto poisťného.

Za to Krajský súd v Nitre obvineného odsúdil podľa § 277 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. (po zistení poľahčujúcej okolnosti uvedenej v ustanovení § 36 písm. j/ Tr. zák. a po istení priťažujúcej okolnosti uvedenej v § 37 písm. h/ Tr. zák.), § 41 ods. 2 Tr. zák. (v znení nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2012, z 28. novembra 2012 uverejneného pod číslom 428/2012 Z.z.) a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody 2 (dva) roky. Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa výkon trestu obvinenému podmienene odložil a podľa § 50 ods.

1 Tr. zák. mu určil súd skúšobnú dobu 3 (tri) roky.

Proti uvedenému právoplatnému rozhodnutiu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 To 84/2013, zo dňa 12. decembra 2013, podal generálny prokurátor dovolanie v neprospech obvineného z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h/ a písm. i/ Tr. por.

Generálny prokurátor v rámci svojho písomného vyjadrenia doručeného prvostupňovému súdu dňa 4. augusta 2014 poukázal na ustanovenie § 214 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zák., § 277 ods. 1. ods. 3 Tr. zák. (v znení účinnom do 30. septembra 2012), § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák., § 124 ods. 1 Tr. zák., pričom uviedol, že týmito ustanoveniami sa Krajský súd v Nitre pri svojom rozhodovaní dôsledne neriadil, nakoľko výrokom o vine obsiahnutých v rozsudku Krajského súdu v Nitre bol porušený zákon v ustanovení § 214 ods. 1, ods. 2, písm. c/, ods. 4 Tr. zák. a § 277 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. s poukazom na § 124 ods. 1 Tr. zák. v prospech obvineného Ing. I. T., ktorý zakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. poriadku. Výrokom o treste bol porušený zákon v ustanovení § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák.

Generálny prokurátor svoj názor odôvodnil tým, že poukázal na ustanovenia § 124 ods. 1 Tr. zák., z ktorého definície vyplýva, že pojem škoda je v trestnom práve potrebné vykladať širšie než len ako ujmu na majetku alebo reálny úbytok na majetku poškodeného, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom. Vzhľadom na skutkový stav zistený a ustálený v skutkovej vete rozsudku Krajského súdu v Nitre je zrejmé, že odsúdený ako štatutárny zástupca nevyplatil 595-tím zamestnancom Nemocnice Topoľčany, n.o., mzdy vo výške 178 305,63 € (skutok v bode 1/ rozsudku) a neodviedol za zamestnancov poistné pobočke Sociálnej poisťovni zrazené z miezd zamestnancov vo výške 34 594,40 € za mesiac december 2009 a v sume 33 780,60 € za mesiac február 2010 (skutok v bode 2/ rozsudku), čím zabezpečil v prípade oboch skutkov svojím konaním Nemocnici Topoľčany, n.o., prospech predstavujúci výšku nevyplatených miezd a neodvedeného poistného, a to v príčinnej súvislosti s konaním, ktoré napĺňa zákonné znaky skutkových podstat predmetných trestných činov tak, ako je to určené ustanovením § 124 ods. 1 Tr. zák. Na druhej strane 595 zamestnancov ostalo v kritickom období bez príjmu, a to bez akéhokoľvek zákonného dôvodu, pričom uvedenými prostriedkami nemohli disponovať, čím bola spôsobená škoda na ich majetku.

Generálny prokurátor poukázal na znenie § 214 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zák. podľa ktorého, kto ako štatutárny orgán právnickej osoby alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnávateľom, alebo ich prokurista nevyplati svojmu zamestnancovi mzdu, plat, alebo inú odmenu za prácu, náhradu mzdy alebo odstupné, na ktorých vyplatenie má zamestnanec nárok, v deň ich splatnosti, hoci v tento deň mal peňažné prostriedky na ich výplatu, ktoré nevyhnutne nepotreboval na zabezpečenie činnosti právnickej osoby alebo činnosti zamestnávateľa, ktorý je fyzickou osobou, alebo vykonáva opatrenia smerujúce k zmareniu vyplatenia týchto peňažných prostriedkov, spácha uvedený čin viac ako desiatim zamestnancom a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu, potrestá sa odňatím slobody na sedem až dvanásť rokov.

Navyše v prípade kvalifikovaných skutkových podstat trestného činu nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 ods. 2 písm. a/, ods. 3, ods. 4 Tr. zák., zákon predpokladá spôsobenie väčšej škody, značnej škody a škody veľkého rozsahu. Preto, ak by sa akceptoval právny názor krajského súdu citované ustanovenia predstavujúce kvalifikovanú skutkovú podstatu daného trestného činu, by boli neaplikovateľné, nakoľko mzda, plat alebo iná odmena za prácu, náhrada mzdy alebo odstupné, na ktorých vyplatenie má zamestnanec nárok, budú vždy predstavovať nároky zamestnanca vyplývajúce z jeho pracovnoprávneho alebo obchodnoprávneho vzťahu. Takáto interpretácia zákona určite nebola zámerom zákonodarcu, ktorý prostriedkami trestného práva chráni pred nevyplatením príslušnej mzdy a odstupného. Okrem toho odôvodnenie postupu obvineného ako manažérskeho rozhodnutia nie je možné považovať za adekvátne a zákonné, pričom rovnaký záver platí v prípade kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 3 Tr. zák., kde sa vyžaduje spôsobenie značnej škody a nezrazenie a neodvedenie poistného na sociálne poistenie a príspevku na starobné dôchodkové sporenie zamestnávateľom predstavuje povinnosti, ktoré vyplývajú zo zákona č.

461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, avšak krajský súd dospel k záveru, že trest odňatia slobody, ktorý má byť uložený obvinenému v rámci zákonnej sadzby, by bol neprimerane prísny a nesplnil by účel z hľadiska generálnej a individuálnej prevencie.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa dovolateľ vyjadril, že konanie obvineného, ktoré jednoznačne viedlo k zadováženiu prospechu pre neziskovú organizáciu, ktorej bol štatutárnym orgánom, a teda s poukazom na § 214 ods. 1 posledná veta Tr. zák. bolo potrebné v prípade skutku v bode 1/ rozsudku krajského súdu tento právne posúdiť ako zločin nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zák., nakoľko obžalovaný ako štatutárny orgán právnickej osoby nevyplatil svojmu zamestnancovi mzdu, náhradu mzdy, na ktorých vyplatenie mal zamestnanec nárok v deň ich splatnosti, hoci v tento deň mal peňažné prostriedky na ich výplatu, ktoré nepotreboval na zabezpečenie činnosti právnickej osoby, čin spáchal voči viac ako desiatim zamestnancom a spôsobil ním škodu veľkého rozsahu, pričom skutok v bode 2/ rozsudku Krajského súdu mal byť právne posúdený ako zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., nakoľko obvinený zadržal a neodviedol určenému príjemcovi poistné na sociálne poistenie a príspevok na starobné dôchodkové sporenie, ktoré zrazil podľa zákona, čím spôsobil značnú škodu.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky v závere svojho podania uviedol, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 To 84/2013, zo dňa 12. decembra 2013 bol porušený zákon v ustanoveniach § 214 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zák., § 277 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák. v prospech obvineného Ing. I. T., a preto navrhol aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 To 84/2013, z 12. decembra 2013 a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený sa prostredníctvom svojho obhajcu vyjadril k dovolaniu generálneho prokurátora v ktorom uviedol, že je potrebné vzájomne odlíšiť skutkové podstaty nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 ods. 1 Tr. zák. a neodvedenie dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Tr. zák., pričom je potrebné poukázať na skutkovú podstatu trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Tr. zák. z ktorej konštrukcie skutkovej podstaty, a to základnej ako aj kvalifikovanej je zrejmé, že následok je vyjadrený ako rozsah konania (rozsah činu), pričom na rozsah sa použijú podľa § 152 ods. 1 posledná veta Tr. zák. tie isté hľadiská pre výpočet ako pri škode. Následok trestného činu nemusí byť vyjadrený v skutkovej podstate (či už základnej alebo kvalifikovanej) iba ako škoda, ale aj ako rozsah činu (alebo aj prospechu).

Obhajca obvineného ďalej uviedol, že rozsah činu nepredstavuje súčasne aj škodu, nemusí predstavovať súčasne aj škodu, uvedená skutočnosť závisí od vyjadrenej právnej konštrukcie pre daný trestný čin. V prípade trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Tr. zák. je zrejmé, že skutková podstata je v časti následku vyjadrená ako rozsah činu, bez vyjadrenia škody, avšak v samotnej kvalifikovanej skutkovej podstate § 277 ods. 3 Tr. zák. je bez právnej relevancie uvedené spojenie „spôsobí značnú škodu“, napriek tomu že v ostatných ustanoveniach § 277 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Tr. zák. sú uvedené len príslušné hľadiská v spojení s rozsahom činu a nie škodou, pričom je zrejmé, že ide o nekonzistentne vyjadrenú právnu normu, a preto odvolací súd v Nitre správne aj uvedené ustanovenie § 277 ods. 3 vyložil tak, že ide o rozsah činu.

V tejto súvislosti obhajca obvineného uviedol, že odvolací súd správne nerozhodol vo výroku o nároku na náhradu škody v zmysle § 287 a § 288 Tr. por. V prvom rade učinil odvolací súd správne z toho dôvodu, ako je vyššie uvedené, že neuhradené poistné nie je škodou a v druhom rade súd v trestnom konaní môže zaviazat' na náhradu škody alebo odkázať na občianskoprávne konanie iba v prípade, ak by bol súd v občianskoprávnom konaní oprávnený prejednať uvedený spor medzi poškodeným a páchatelom v zmysle § 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

V závere obhajca obvineného uviedol, že pri skutku nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 ods. 1 Tr. zák. ponecháva právny názor generálneho prokurátora Slovenskej republiky, že nevyplatená mzda je

škodou bez konkrétneho vyjadrenia.

Obvinený podal prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 To 84/2013, zo dňa 12. decembra 2013, a to z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., nakoľko rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení skutku.

V rámci odôvodnenia dovolania obvinený uviedol, že skutky z ktorých bol obvinený, boli v rozpore so stavom veci a zákonom právne posúdené ako dokonané trestné činy, pričom trestnosť predmetných trestných činov je založená na zavinení ako obligatórnej súčasti subjektívnej stránky trestného činu ako aj to, že zavinenie musí zahŕňať všetky ostatné povinné znaky konkrétneho trestného činu ako znaky skutkovej podstaty predmetného trestného činu, inak skutok nie je trestným činom. Zavinenie má dve zložky, a to vedomostnú a vôľovú, pričom pri oboch predmetných trestných činoch je potrebné úmyselné zavinenie, a preto je potrebná príslušná zákonom predpokladaná kvalita vôľovej zložky, avšak predmetné zavinenie skutkovej podstaty trestného činu nevyplatenia mzdy a odstupného bolo súdom nesprávne právne posúdené, a preto bol nesprávne právne posúdený samotný skutok.

Obvinený ďalej vo svojom dovolaní uviedol, že z vykonaného dokazovania je nepochybné, že nebola naplnená skutková podstata trestného činu nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 Tr. zák., nakoľko bolo preukázané, že v deň splatnosti miezd peňažné prostriedky, ktoré boli vedené na jednotlivých účtoch boli nevyhnutne charakteru čo do rozsahu a obsahu, ktoré nezisková organizácia Nemocnica Topoľčany, n.o., potrebovala na zabezpečenie chodu a činnosti ako zamestnávateľa v predmete poskytovania zdravotnej starostlivosti, pričom súd v tomto rozsahu skutok právne posúdil tak, že uvedená hmotnoprávna premisa bola zavinením zahrnutá, nakoľko Nemocnica Topoľčany, n.o., tieto finančné prostriedky nepotrebovala nevyhnutne na svoju činnosť, pričom právne posúdenie spočíva podľa súdu v tom, že predmetná nemocnica v čase splatnosti miezd od 1. marca 2010 prestala byť poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v objekte Nemocnice Topoľčany, n.o., Uvedené právne posúdenie súdom vyplýva z právneho záveru, že uplynulo plynutie výpovednej doby z nájmu.

Obvinený uviedol, že predmetný záver súdu je v rozpore so znaleckým posudkom znalkyne z odboru ekonomika Ing. Gabriely Šulákovéj, v znení jeho doplnenia a jej výsluchom na hlavnom pojednávaní ako aj so znaleckým posudkom znaleckej organizácie PP Consult, a.s., pričom z uvedených znaleckých posudkov vyplýva, že všetky záväzky organizácie v rozhodnom čase splatnosti miezd boli nepochybne potrebné v rozhodnom čase pre zabezpečenie riadneho chodu Nemocnice Topoľčany, n.o., z hľadiska poskytovania zdravotnej starostlivosti, a preto nie je možné konštatovať dostatok finančných prostriedkov na výplatu miezd v deň ich splatnosti, nakoľko tieto finančné prostriedky nepostačovali ani na úhradu zaplatenia záväzkov voči dodávateľom zdravotníckeho materiálu, avšak nie do budúcnosti ako dôvodí pri zavinení súd, ale do minulosti, teda minulých záväzkov, ktoré už vznikli, avšak súd predmetný záver vyhodnotil tak, že uvedené finančné prostriedky neboli nevyhnutne potrebné na zabezpečenie činnosti, nakoľko Nemocnica Topoľčany, n.o., prestala poskytovať zdravotnú starostlivosť. Uvedené právne posúdenie je nesprávne, nakoľko finančné prostriedky boli viazané na účte organizácie vo vzťahu k už existujúcim záväzkom, ktoré vznikli predmetnej nemocnici výlučne v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti ku dňu splatnosti miezd. Je potrebné uviesť, že žiadny všeobecne záväzný právny predpis neuprednostňuje uspokojenie pohľadávky miezd pred pohľadávkami, ktoré vznikli v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Vzhľadom na posúdenie charakteru záväzkov znalkyňa a rovnako aj znalecká organizácia zhodne konštatovali, že záväzky vzhľadom na ich povahu ku dňu 28. februára 2010, resp. 15. marca 2010 prevyšovali finančný majetok a peňažné prostriedky na účte organizácie, preto organizácia nedisponovala dostatkom disponibilných finančných prostriedkov na úhradu miezd v rozhodnom období. Vzhľadom na uvedený je záver súdu k posúdeniu hmotnoprávnej otázky naplnenia objektívnej stránky trestného činu nevyplatenia mzdy a odstupného nesprávny, nakoľko nebola naplnená skutková podstata trestného činu.

Obvinený uviedol, že s poukázaním na vyššie spomínaný záver súdu, že nie je potrebné zohľadňovať uvedené záväzky, a to ani minulé ani budúce ako prevádzkové náklady na chod nemocnice, keďže Nemocnica Topoľčany, n.o., prestala poskytovať zdravotnú starostlivosť vzhľadom na uplynutie

výpovednej doby nájmu, čo spôsobilo, že organizácia už prakticky prestala poskytovať zdravotnú starostlivosť. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že spojenie „prakticky prestala byť v objekte nemocnice v Topoľčanoch poskytovateľom zdravotnej starostlivosti“, takéto vymedzenie skutku nie je v zmysle zásady jednoty skutku správne, nakoľko uvedený záver mal byť vo výroku právne nezameniteľný spôsobom skutkovo vymedzený.

Súd taktiež podľa obvineného nevzhliadol v rámci uvedeného právneho záveru podstatnú právnu skutočnosť, že finančné prostriedky sú potrebné aj na úhradu záväzkov, ktoré vznikli organizácií výlučne v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti ku dňu splatnosti miezd.

V ďalšom rade je podľa obvineného záver súdu o viazanej príčine spočívajúcej v tom, že ukončenie nájmu spôsobilo neposkytovanie zdravotnej starostlivosti právne nesprávny a právne posúdený ako časť skutku nesprávne, nakoľko Nemocnica Topoľčany, n.o., bola ešte v rozhodnom čase k dňu 28. februára 2010, resp. aj ku dňu 15. marca 2010 riadnym licencovaným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, nakoľko nemala odobratú licenciu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a súčasne počas výpovednej doby z nájmu priestorov nemocnice disponovala aj priestormi, keďže Nemocnica Topoľčany, n.o., bola poskytovateľom zdravotnej starostlivosti aj v iných objektoch ako objekte dotknutom výpoveďou z nájmu. Na základe takéhoto stavu v rozhodnom období nebolo možné konštatovať, že Nemocnica Topoľčany, n.o., už nebola poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ako to dôvodí súd, pričom uvedený právny stav je príčinou, ktorá zakladá neprítomnosť zavinenia zo strany obvineného vo vzťahu k zistenému skutku, že obvinený nemal úmysel spáchať trestné činy uvedené v rozsudku.

Podľa obvineného podstatný pre právne posúdenie je právny stav, v ktorom sa Nemocnica Topoľčany, n.o., v čase splatnosti miezd nachádzala, pričom štatutár predmetnej nemocnice bol prostredníctvom právneho subjektu samotnej nemocnice vystavený nezákonnému stavu a nezákonným konaniam zo strany predstaviteľov VÚC Nitra, ktorá dala nemocnici nezákonnú výpoveď z nájmu nehnuteľností, ktoré boli používané na prevádzku nemocnice, pričom predmetné výpovede, boli právoplatne dokonca aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky v dovolacom konaní súdmi určené ako neplatné právne úkony a konanie VÚC Nitra bolo súdmi určené ako nezákonné, vrátane nezákonnej výpovede z nájmu.

V rámci trestnoprávnej relevancie poukazuje obvinený na stav, že až do skončenia plynutia výpovedných lehôt z nájmu, nebolo súdmi rozhodnuté právoplatne o predbežných opatreniach smerujúcich k zachovaniu prevádzkovania nemocnice a rovnako nebolo právoplatne rozhodnuté o odobratí licencie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, pričom štatutár bol v nezákennom právnom stave, keďže nevedel, akému rozsahu súdy priznajú nemocnici právnu ochranu, a preto v období január až február 2010 urobil rozhodnutia tak, aby v prípade, ak súdy priznajú predbežnú ochranu nemocnici vo vzťahu k prevádzke a poskytovaniu zdravotnej starostlivosti, pričom táto mohla byť súbežne zo strany nemocnice poskytovaná za súčasného plnenia záväzkov voči dodávateľom a potrebných peňažných prostriedkov na jednotlivé úhrady miezd a odvodov.

Tomuto zodpovedalo aj rozhodnutie obvineného vyplatiť zamestnancom plošne zálohy, pričom ak by mal v úmysle nevyplatiť mzdy zamestnancom za mesiac február 2010, nepochybne by tak spravil vo vzťahu k celému rozsahu miezd, avšak on nevedel v čase splatnosti miezd v akom rozsahu bude poskytnutá zo strany súdov predbežná ochrana poskytovania zdravotnej starostlivosti, a tak ak by bola aj ďalej poskytovaná zdravotná starostlivosť, by mal dostatočný rozsah finančných prostriedkov na úhradu minulých záväzkov voči dodávateľom zdravotníckeho materiálu, ktorý by nemocnica nepochybne potrebovala na zabezpečenie jej chodu, pričom výplata miezd zálohovou formou bola realizovaná aj preto, že obvinený nemal prístup a možnosť vykonať zaužívanú a pravidelnú kontrolu mzdovej evidencie, nakoľko ako uvádza nemal povolený vstup do priestorov nemocnice a svojej kancelárie v rozhodnom období splatnosti miezd.

Ďalej obvinený uviedol, že v čase keď sa pripravovala mzdová evidencia za mesiac február 2010, a to od 1. marca 2010 boli zamestnankyne ekonomického a mzdového úseku už zamestnancami nového

prevádzkovateľa zriadeného VÚC Nitra, a preto vykonávali úkony pre potreby pôvodného prevádzkovateľa a zamestnávateľa už ako zamestnanci, ktorí mali pracovnoprávne vzťahy s novým zamestnávateľom, pričom pôvodné pracovnoprávne vzťahy ukončené ešte nemali, čo len preukazuje nezákonný stav, ktorý spôsobili predstavitelia VÚC Nitra pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v okrese Topoľčany, čo podľa obvineného konštatovali aj sudy, pričom mal o dôvod viac vykonať základnú previerku mzdovej evidencie tak, aby chránil majetkové práva nemocnice.

Obvinený poukázal aj na skutočnosť, že Nemocnica Topoľčany, n.o., mala dlhodobé záväzky, ktoré na ňu prešli z pôvodného prevádzkovateľa nemocničného zariadenia voči dodávateľom, ktoré si začali uplatňovať veritelia v čase výpovedi z nájmu prostredníctvom výkonu exekučných rozhodnutí, v dôsledku čoho boli účty nemocnice zablokované, a preto nie je možné dôvodiť, že nemocnica mala dostatok finančných prostriedkov na úhradu miezd.

Súd sa podľa názoru obvineného nedostatočným spôsobom vysporiadal so splatnosťou miezd, pričom poukázal na rôznosť vyplácania vzhľadom k tomu, že mzdy sa vyplácali 15. deň v mesiaci, avšak 15. marca 2010 bol deň pracovného pokoja, a preto bolo diskutabilné, kedy budú mzdy vyplácané, avšak u zamestnávateľa bolo bežné, že mzdy boli vyplatené aj po tomto dátume v závislosti od toho, kedy boli zúčtované a zaplatené jednotlivé plnenia zo strany zdravotných poisťovní, pričom sa stalo aj to, že mzdy boli vyplácané na dvakrát zálohou pred 15. dňom v mesiaci a doplatok po 15. dni v mesiaci.

Podľa obvineného je potrebné poukázať aj na skutočnosť špeciálneho subjektu pri trestnom čine nevyplatenia mzdy a odstúpeného podľa § 214 Tr. zák., ktorý predpokladá štatutárny orgán právnickej osoby, ktorá je zamestnávateľom. S poukázaním na vykonané dokazovanie je na mieste konštatovať, že Nemocnica Topoľčany, n.o., v čase splatnosti miezd už nebola voči zamestnancom zamestnávateľom, nakoľko pracovnoprávny vzťah vzniká uzavretím pracovnej zmluvy, pričom zamestnanci mali v rozhodnom čase splatnosti miezd už uzavreté pracovné zmluvy s novým zamestnávateľom. Vzhľadom na uvedené Nemocnica Topoľčany, n.o., už nebola voči zamestnancom v čase splatnosti miezd zamestnávateľom, a preto ani jej štatutárny orgán sa nemohol dopustiť predmetného trestného činu, keďže absentuje špeciálny subjekt, pričom súd v bode 1/ nesprávne právne posúdil aj z hľadiska naplnenia materiálnej stránky. Obvinený ďalej uviedol, že vzhľadom na to, že ide o prečin, mal súd uvedený skutok posudzovať aj z hľadiska naplnenia materiálneho korektívu, a preto mal skúmať jeho závažnosť v zmysle § 9 ods. 2 Tr. zák. ako aj mieru zavinenia a najmä okolností, za ktorých bol čin spáchaný, nepochybne zakladajú právny stav, ktorý zakladá nepatrnú závažnosť uvedeného skutku.

Za nesprávne právne posúdenia obvinený označil aj právne posúdenie druhého skutku, keďže Sociálna poisťovňa nevedela uviesť presný neuhradený zostatok na odvodoch za zamestnancov za mesiac február 2010, nakoľko nebol ich pobočke Sociálnej poisťovni doručený presný rozpis a hlásenia, ktoré sú súčasťou mzdovej evidencie, a preto ak Sociálna poisťovňa nedisponovala predmetnými podkladmi, nie je v konaní určený rozsah odvodovej povinnosti ako ani samotný zodpovedný subjekt za odvodovú povinnosť.

Obvinený ďalej poukázal aj na rovnaké dôvody nenaplnenia skutkovej podstaty trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 Tr. zák. s poukázaním na zavinenie, pričom je potrebné uviesť, že Nemocnica Topoľčany, n.o., nemala dostatok finančných prostriedkov na úhradu predmetných odvodov, aj keď táto okolnosť nie je znakom skutkovej podstaty trestného činu podľa § 277 Tr. zák., avšak je podstatná, nakoľko ak povinný subjekt nemá dostatok finančných prostriedkov na úhradu v danom prípade poistného, nemôže sa dopustiť konania v časti neodvedenia, keďže nemá aké finančné prostriedky odvieť, s poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. TZ 63/200, pričom predpokladom trestnej zodpovednosti v naznačenom smere je, aby povinný subjekt mal dostatok finančných prostriedkov na výplatu hrubých miezd, čo predstavuje mzdy aj s odvodmi. Ak povinný subjekt disponuje vzhľadom na charakter svojej pohľadávky finančnými prostriedkami len v určitej časti, napríklad na výplatu čistej mzdy alebo zálohy na čistú mzdu a nemal by na úhradu zostávajúcej časti hrubej mzdy, a to odvodovej časti, nie je možné konštatovať spáchanie predmetného trestného činu s poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. R č.

30/2001, pričom v posudzovanom prípade je preukázané, že Nemocnica Topoľčany, n.o., nedisponovala dostatkom finančných prostriedkov v takom rozsahu, aby bolo možné konštatovať možnosť splnenia odvodovej povinnosti. Obvinený uviedol, že nemal úmysel zadržať a nedoviesť splatné poistné na sociálne poistenie, ktoré ako je zrejmé, ani nemohlo byť v celom rozsahu v jednotlivých hlásení uvedené a určené.

V závere svojho vyjadrenia obvinený uvádza, že jednotlivé rozhodnutia súdov v určovacom konaní o neplatnosť výpovede a v konaní o odobratí licencie konštatujú, že výpoveď z nájmu ako aj konanie, ktoré sprevádzalo výpoveď zo strany VÚC Nitra vo vzťahu k Nemocnici Topoľčany, n.o., bolo neplatné a konanie nezákonné, a preto ak by súdy svojimi rozhodnutiami poskytli riadnu a zákonnú právnu ochranu, bolo by prevádzkovanie nemocnice a poskytovanie zdravotnej starostlivosti realizované Nemocnicou Topoľčany, n.o., plynule a nepretržite a bez zákonných prekážok a nikdy by nenastala predmetná situácia. Preto obvinený uvádza, že má za to, že nezákonné rozhodnutia a konania VÚC Nitra boli priamou príčinou týchto dôsledkov, ktoré v trestnom konaní napadnutým rozsudkom pripísal súd obžalovanému na trestnoprávnu ťarchu.

V tejto súvislosti obhajca obvineného uvádza, že sa nestotožňuje s postupom súdu, ktorý na jednej strane zmenil právnu kvalifikáciu skutku 1/ a skutku 2/ v porovnaní s právnu kvalifikáciou v rozsudku súdu prvého stupňa, avšak sprísnil v neprospech odsúdeného dĺžku skúšobnej doby podmieneného odkladu výkonu trestu z dvoch rokov na tri roky, a to aj napriek tomu, že bolo podané odvolanie prokurátora v neprospech obvineného, máme za to, že výklad ustanovenia § 322 ods. 3 druhá veta Tr. por. v spojení s § 321 Tr. por. umožňuje tento postup len v prípade, ak je odvolanie v neprospech obvineného dôvodné. Ako je zrejmé z rozsudku odvolacieho súdu odvolanie prokurátora vyhodnotil v celom rozsahu ako nedôvodné a len odvolanie obvineného ako dôvodné, pričom nedôvodné odvolanie prokurátora v neprospech obžalovaného nemôže založiť zmenu rozsudku v neprospech obvineného, nakoľko odvolanie podané v prospech obvineného spôsobilo zmenu rozsudku v jeho neprospech v časti výroku o treste. Okrem toho v rozsudku odvolacieho súdu absenteje príslušné odôvodnenie postupu odvolacieho súdu, ktorý ho viedol k záveru sprísnenia skúšobnej doby.

Na záver obhajca obvineného uviedol, že má za to, že spĺňajú dovolací dôvod, keď zistený skutok bol nesprávne právne posúdený v súvislosti s naplnením dovolacieho dôvodu a s poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. septembra 2011, sp. zn. 4 Tdo 38/2011, obvinený má zato, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 To 84/2013, zo dňa 12. decembra 2013 bol porušený zákon v jeho neprospech, a preto navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom rozhodol tak, že vysloví, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 To 84/2013, zo dňa 12. decembra 2013 bol porušený zákon v ustanoveniach § 214 Tr. zák., § 277 Tr. zák., § 9 ods. 2 Tr. zák., § 8 Tr. zák. § 15 Tr. zák., § 2 ods. 12 Tr. por. a § 322 ods. 3 Tr. por.; zruší napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 To 84/2013, zo dňa 12. decembra 2013; zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad; a prikáže Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) v rámci predbežného preskúmania podľa § 378 Tr. por. primárne zistil, že dovolania boli podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), boli podané oprávnenými osobami prostredníctvom obhajcu obvineného a generálneho prokurátora (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.) a že spĺňali tiež i obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 veta prvá Tr. por., keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté ako aj generálny prokurátor.

Po zistení, že niet žiadneho zákonného dôvodu pre odmietnutie dovolania na neverejnom zasadnutí podľa § 382 Tr. por., preskúmal v zmysle § 384 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí zákonnosť a

odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, uvedené v dovolaní, pričom dospel k takému záveru, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 12. decembra 2013, sp. zn. 4 To 84/2013, a v konaní, ktoré mu na Krajskom súde v Nitre predchádzalo, bol porušený zákon v neprospech a v prospech obvineného Ing. I. T..

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, ako aj preto jeho dôsledkom býva narušenie stability konečného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Preto aj tu musí prevažovať záujem na tom, aby bolo vydané rozhodnutie plne v súlade so zákonom, ako aj konanie, ktoré takémuto rozhodnutiu predchádzalo, nad záujmom na stabilite a nezmeniteľnosti takéhoto právoplatného rozhodnutia.

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie.

Podľa § 321 ods. 1 písm. c/ Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj ak vzniknú pochybnosti a správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať, alebo vykonať ďalšie dôkazy.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Podľa § 326 ods. 5 Tr. por. odvolací súd môže konanie doplniť dôkazmi nevyhnutnými na to, aby mohol o odvolaní rozhodnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal predložený spis aj spolu s dovolaniami generálneho prokurátora a obvineného a dospel k záveru, že Krajský súd v Nitre nekonal v súlade so zákonom, nakoľko porušil ustanovenia § 322 ods. 3 Tr. por. a § 326 ods. 5 Tr. por., pretože sa nimi neriadil, pričom zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Topoľčany zo dňa 10. apríla 2013, sp. zn. 1 T 6/2012, a bez toho, aby vykonal dokazovanie, sám rozhodol, čím konal v rozpore so zákonom (v zápisnici z verejného zasadnutia konaného 12. decembra 2013 sa uvádza, že dôkazy na verejnom zasadnutí sa vykonávať nebudú). Takto sa celé konanie pred Krajským súdom v Nitre stalo nezákonným, a preto nie je možné zaujať stanovisko ani k dovolacím dôvodom, nakoľko vychádzajú z nezákonným spôsobom zisteného skutkového stavu.

S poukázaním na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že pokiaľ by odvolací súd chcel sám rozhodnúť, musel by vykonať dokazovanie v potrebnom rozsahu na ustálenie skutkového stavu, aby odstránil pochybnosti, ktoré vytýkal súdu prvého stupňa. Pri novom preskúmaní odvolaní obvineného a prokurátora sa bude musieť vysporiadať aj s dôkazmi a námietkami, ktoré uvádzajú obvinený a generálny prokurátor vo svojich dovolaniach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na skutočnosť, že odvolací súd porušil zásadu vyjadrenú v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (číslo judikátu je R č. 57/1984), podľa ktorej nemôže odvolací súd sám rozhodnúť rozsudkom (§ 259 ods. 3 Tr. por. - teraz § 322 Tr. por.), keď sám nevykoná žiadne dôkazy a mení skutkový stav zistený súdom prvého stupňa len na základe toho, že inak hodnotí dôkazy vykonané pred súdom prvého stupňa. V takom prípade musí vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Aj keď odvolací súd sám nevykoná žiadne nové dôkazy, ani neopakuje dôkazy vykonané pred súdom prvého stupňa, môže dôjsť k záveru, že skutkové zistenia súdu prvého stupňa sú nejasné, neúplné, alebo vzbudzujú pochybnosť o svojej správnosti. Odvolací súd

môže v takom prípade vytknúť chyby pri hodnotení dôkazov, ktorých sa podľa jeho názoru dopustil súd prvého stupňa (nelogickosť záverov, opomenutie niektorých okolností a pod.), nie je však oprávnený dávať mu záväzné pokyny, k akým záverom má dôjsť pri hodnotení jednotlivých dôkazov, ani na to, aké celkové skutkové zistenia má urobiť. Je oprávnený iba na to, dať súdu prvého stupňa záväzné pokyny znova vykonať dôkazy, alebo vykonať nové dôkazy (§ 264 ods. 1 Tr. por. - teraz § 327 Tr. por.).

S poukázaním na vyššie uvedené je potrebné uviesť, že odvolací súd vydal napadnutý rozsudok bez vykonania akéhokoľvek dokazovania - a to či už bez opätovného vykonania dôkazov už skôr vykonaných ako i bez vykonania dôkazov nových, a teda len na podklade predloženého spisového materiálu.

V súvislosti s predmetným prípadom je potrebné zvýrazniť aj to, že odvolací súd môže v zmysle § 322 ods. 3, veta prvá Tr. por. sám rozsudkom rozhodnúť len vtedy, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že Krajský súd v Nitre nedostatočne a nesprávne právne posúdil skutok spáchaný obvineným Ing. I. T., pričom nevykonan ani dokazovanie na verejnom zasadnutí a z toho vyplýva nesprávne vyhodnotenie použitia hmotnoprávných ustanovení vzťahujúcim sa ku skutkom spáchaných obvineným, pričom bol aj porušený zákon v prospech ako aj v neprospech obvineného.

S poukázaním na vyššie uvedené dôvody rozhodol preto Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre z 12. decembra 2013, sp. zn. 4 To 84/2013, zrušuje a zrušuje sa tiež konanie, ktoré mu na Krajskom súde v Nitre predchádzalo, pričom sa zrušujú tiež všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Krajskému súdu v Nitre sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.